

KUR'ÂN-I KERÎM'DEN İBRET ALMAK

Kur'ân-ı Kerîm'i okuduğum zaman daima şu mânayı düşünüyorum: Kur'ân-ı Kerîm'i kulaklarınızla dinlemeyin; kalplerinizle, gönüllerinizle dinleyin. Çünkü Kur'ân-ı Kerîm'de bir âyet-i kerîme var:

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالإِنسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَّا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَّا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَّا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ¹

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Ve lekad zere'nâ li-cehenneme kesîran mine'l-cinni ve'l-insi lehüm kulûbun lâ yefkahûne bihâ. "Cehenneme insten ve cinden, insanlardan ve cinlerden nice insanları nice cinleri atacağız, onlar oraya girecekler..."

Neden?

Lehüm kulûbun lâ yefkahûne bihâ. "Onların gönülleri, kalpleri var; ama kalplerini kullanmıyorlar, anlamıyorlar."

¹ 7/A`râf, 179.

Ve lehüm a'yünün lâ yubsirûne bihâ.
"Gözleri var; görmüyorlar."

Ve lehüm âzânün lâ yesmeûne bihâ. "Kulakları var; ama duymuyorlar."

Evet, gözleri var, bir şeyler görüyorlar; ama gerçekleri görmüyorlar. Evet, kulakları var, sesleri duyuyorlar; ama ilâhî hakikatleri kafalarına girmiyor. Evet, kalpleri var, gönülleri var, gönüllerinden birçok şey geçiyor, birçok arzuları var; ama ilâhî hakikatleri, dinin önemini ve Allah'ın emirlerinin kıymetini anlayamıyorlar.

Ülâike kel en'âmi bel hüm edallü. "Onlar hayvanlar gibi, hatta onlardan daha şaşırmış, kendilerini kaybetmiş durumda." *Ülâike hü-mü'l-ğâfilûn.* "İşte gafiller onlardır."

Sadaka'llâhu'l-azîm.

Onun için, Kur'ân-ı Kerîm'i kalple dinleyin, sözle kulakla sesini dinlemeyin. Mânasına intikal etmeye, mânasından feyz almaya çalışın, diye sûre-i Mü'min'den âyet-i kerîmeler okudu. Musa *aleyhisselam* ile Firavun'un kıssasını okudu.

Firavun'un ailesinden, akrabasından - hatta ağabeyi- mü'min bir kimse kavmine karşı çıkıyor, diyor ki;

“Siz bu Musa *aleyhisselam*'ı niçin öldürmeye kalkıyorsunuz, ‘Rabbimiz Allah!’ dedi diye [mi]?”

Firavun da kendi tezini ortaya koyuyor. “Ben bunu öldüreceğim, çünkü bu sizin dininizi değiştirecek, yeryüzünde fesat çıkartacak.” Allah'ın yeryüzünü ıslah için göndermiş olduğu peygamberi bakın kâfir hangi gözle görüyor, hain hangi gözle görüyor ve nasıl suçluyor! “Bu sizin dininizi değiştirecek.” Değiştirsin! Bu din, din mi? Timsahlara, şahinlere, köpeklerle, timsallere tapılan din, din mi?!

Onları Allah'a, hak dine çağırmak üzere gönderilmiş olan kimseyi öldürmeye kalkıyor ve böyle diyor. O da Firavun'un kavminden bir kimse olarak kalkıp diyor ki;

“Sizin bu yaptığınız doğru değildir. Bir insan, ‘Rabbim Allah!’ dedi diye öldürülür mü? Bunun söyledikleri haktır.” diye kavmine karşı nasihat vazifesini, hakkı söylemek ve hakkı desteklemek vazifesini yapmış oluyor.

a. Diğer Kavimlerde ki Müminlere Yapılan Eziyetler

Bu kıssayı anlattı, okuduğu âyet-i kerîmelerde bu vardı.

Diyor ki;

“Kur’ân-ı Kerîm’in arkasından Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz’den de bir hadîs-i şerîf size nakledeyim diye istemiştim.”

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’in yanına ashabından bazı kimseler yüzleri üstleri kanlı olarak geldiler ve Peygamber Efendimiz’e şikayetlendiler. Peygamber Efendimiz dedi ki;

“Sizden önceki ümmetlere size yapılan ezalardan cefalardan daha büyük ezalar cefalar geldi. Çukurun başına getiriliyordu da mü’min, başına testere konuluyordu da testereyle kesiliyordu. Dinini bıraksın, hak dini bıraksın, eski dine gelsin diye böyle işkenceler yapılıyordu. Sabredin! Bu din güneşin ve ayın üzerine doğduğu her yere kadar yayılacak. Yeryüzünde güneşin üstüne gelmiş olan, ayın yansıması üstüne düşmüş olan hiçbir yer kalmayacak ki orada *Lâ ilâhe illallah* diyen bir insan

bulunmasın. Her yerde bu din anlaşılacak. Din oraya yayılacak.”

Fakat bir mazeret olarak söylüyor. Her yerde de bazen imtihanlar, fitneler, iftiralar vardır. Onlar olmadan da olmuyor. Bu iftira, sıkıntılar olabilir. Ama mesela Bosna Hersek'teki, Çeçenistan'daki, dünyanın başka yerlerindeki müslüman kardeşlerimize gelen sıkıntılar... İnşaallah nusret-i ilâhiye yakındır, bunların arkasından daha güzel günler gelecek, inşaallah güzel hallere erişeceğiz...

Tabii bir insanın kendisi mâlî bakımdan kuvvetliyken, zenginken dilenmesi nedir?

Hastalık alametidir.

Paran var, ne diye dileniyorsun? Başkasından ne diye birşey istiyorsun?

İnsanlar için bu doğru olduğu gibi kavimler, akvam için de böyledir. Yani bir kavim kendisi zenginken başka bir kavimden niye başka bir şey istesin?

Ümmet-i Muhammed olarak Allahu Teâlâ hazretleri bize Kur'ân-ı Kerîm'i indirmiş. Kur'ân-ı Kerîm'de her şey var, her türlü bilgi var. Dünya ve âhiret saadetine yetecek her

türlü ilaç ve saadet malzemesi mevcut. Biz bu dini bırakıp da başka bir kavmin başka sapık kültüründen ne alabiliriz? Nedir bu Mısır'ın eski kültürü? Nedir bu Batılılar'ın o müstehcenliklerle, edepsizliklerle, haksızlıklarla dolu olan zulmü? Biz zenginken, kültürel bakımdan, din bakımından, iman bakımından, Kur'ân-ı Kerîmimiz varken, Resûl-ü Edîbimiz varken, sünnet-i seniyyemiz varken niye başka ümmetlerin kültürlerine muhtaç olalım? Ne diye onlara teveccüh edelim?

Bu hastalık alametidir. İnsan zenginken başkasına el açarsa hastalık alameti olduğu gibi bir ümmet de hak yolda iken gidip başka ümmetlerin kültürlerinden medet umarsa, onlara heves ederse, onlar gibi giyinmeye, oturmaya kalkmaya, hareket etmeye kalkışırsa bu da bir hastalık alametidir. Bu da yanlış olur, diye söylüyor. Böyle bir mühim konuyu da arada zikretti.

“Binâenaleyh, biz elimize Allah'ın vermiş olduğu İslâm'ın ne kadar büyük bir nimet olduğunu bilip sımsıkı İslâm'a sarılmalıyız. Müslüman olarak yaşamalıyız.” dedi, çok güzel konuştu.

Allah razı olsun. Ârifâne, böyle kendinde irfan alametleri de var, mâşaallah...

“Bu Kur’ân-ı Kerîm’de *Musa aleyhisselam*’ın mücadele ettiği Firavun hangisidir?” diye sordum.

“Bu, II. Ramses’tir.” dedi.

Malesef hüküm süren hükümet adamlarından birisi de Kahire’de heykelini yapmış.

Kur’ân-ı Kerîm’de;

أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي

*E leyse lî mülkü mısra ve hâzihi’l-enhâru tecrî min tahtî.*² “Bu bütün Mısır memleketinin egemenliği benim elimde değil mi? Bana ait değil mi? Benim hakkım değil mi? Şu benim altımdan akan nehirler benim değil mi?” diye böbürlenip konuşmuştu.

Heykelini yapmış, altından da su akıttır-
mış. Maalesef...

Hani bizim Ankara’daki Hitit heykeli koydukları gibi boynuzlu heykel olarak... Başka bir şey bulamamış...

² 43/Zuhrûf, 51.

Ben “Şimdi mumyası var.” dedim. “Mumyası var.” deyince diyor ki;

“Tamam, Peygamber Efendimiz’e salât u selam getir.” Yani, “Güzel bir şey söyledin.” mânasına bunlar böyle derler.

“Evet Kur’ân-ı Kerîm’de [geçiyor.] Dediğiniz gibi bu Firavun denizde boğuldu. Boğuldu ama boğulduktan sonra Allah suyun üstüne çıkarttı. İki sebepten.” diyor.

“Bir, insanlar görsünler ölüsünü de ‘Bu muydu az evvel veya hayatındayken ben tanıyım diyen? Bak nasıl boğulmuş, cesedi suyun üstünde yüzüyor!’ diye, rezil olsun diye Allah onu gösterdi. İkincisi, eğer suyun dibinde kalsaydı ve görünmeseydi, bu sefer yalancılar hikaye uydururlardı; ‘Bak göğe çıktı!’ derlerdi. Öyle olmadığını göstermek bâbında, halka iyice öldüğünü göstermek bâbında onu boğulduktan sonra şişirdi, suyun üstüne çıkarttı Allah. -Hani boğulanlar bazen şişip çıkıyor ya...- Ondan sonra kavmi onu aldılar, mumyaladılar.” diyor.

“II. Ramses’in mumyasını müzede niye görüyoruz?” diye sorduğumuz için bu cevabı verdi. İşte o II. Ramses’miş; Musa *aleyhisse-*

Iam'la mücadelesi olan firavun. Kardeşimiz böyle izah etmiş oldu.

“Bilim adamları, yazarlar çeşitli konularda çeşitli yazılar yazabilirler. Bu çok mühim değil. Mühim olan Kur’ân-ı Kerîm’den, söylenilen kıssalardan ibret almak ve kıssadan hisse çıkartmaktır. Bu Firavun’la Musa kıssasında pek çok çıkarılacak hisseler vardır da, bir tanesi; Allah’la mücadeleye kalkışan edepsizler belasını böyle bulur, ıslah olmaz. Ne kadar hüküm sahibi devlet sahibi, itibar sahibi de olsa, kuvveti, kudreti, askeri olsa bile sonunda mahvolur, diye bu ibreti çıkarmamız lazım. Daha binlerce ibret vardır. Mühim olan odur.” diyor.

Tabii biz de aynı şeyi düşünüyoruz.

Ene ismi Mahmud Es’ad.

“Bizim burada yaşlı hoca vardı.” diyor. Ezher’deki talebeleri ekseriyetle Türk’müş. “Dün akşam o Türk talebelerden konuştuk.” diyor. “Ben de ‘Türkler’den şöyle numune insanlarla görüşeceğim.’ dedim. Elhamdülillah görüştüm.” diyor.

b. İslam Bizlere Ne Kazandırdı

“Ve arkadaşlarımızın şu iki şeyi düşünmesi lazım. İslâm onlara neler kazandırdı? Onlar İslâm’a ne hizmet ettiler?

İslâm onlara gönül huzuru kazandırdı, iman kazandırdı, iki cihanın saadetini, esbâbını kazandırdı. Sayılamayacak kadar çok şeyler kazandırdı. Ama müslümanlar ne yaptı?

Biz öyle keyif için yaşamayı reddediyoruz, kabul etmiyoruz. Herkesin İslâm’ı öğrenmesi lazım. Ve İslâm’a hizmet etmesi lazım. İslâm’ı neşretmek için, yaymak için çalışmalar yapması lazım.”

Misal olarak sahâbe-i kirâm *rıdvanallahu aleyhim ecmain* hazretlerini veriyor. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz veda hutbesini verdiği zaman 100 binden fazla sahabî vardı. Halbuki Medine’de 10 bin kadar sahabe yoktu. Yani 90 bini nereye gitti?

90 bini dünyanın muhtelif yerlerine İslâm’ı neşretmek üzere dağıldılar ve diyâr-ı gurbetlerde İslâm’ı neşrettiler. Oralarda vefat ettiler. İslâm öyle yayıldı.

İslâm dininin hâli enteresandır, acayıptır, gariptir. Bu din bir kadın, bir çocuk, bir er kişiyle başladı. İşte er kişi Ebû Bekir es-Sıddîk Efendimiz idi. Hanım, Peygamber Efendimizin zevcesiydi. Ve Hz. Ali *radıyallahu anh* da küçük bir çocuk idi. Hz. Ali Efendimiz'e Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz; "*Lâ ilâhe illallah* de." diye telkin ettiği zaman, *Lâ ilâhe illallah* dedi. Böyle yanına geldiği zaman, "Babandan izin aldın mı ya Ali?" deyince, dini indirdiği zaman böyle bir izin alma bahis konusu olmadı, "Doğrudan doğruya kendi reyimle İslâm'a girdim." buyuruyor Hz. Ali Efendimiz. Böyle başladı, ondan sonra da milyarlarca insan müslüman oldular.

Allahu Teâlâ hazretleri niye İslâm'ın yayılması için Arap yarımadasını seçti?

Çünkü Arap yarımadasının ahalisi kalpleri en katı, ufukları en dar insanlardı.

Orada bir hiçin içinde, son derece nâmûsait insanlar ve muhitin şartlarına rağmen İslâm'ın yayılması böyle oldu.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in davetine zenginler de iştirak etti. Zenginler müslüman oldular. Ebu Bekir

es-Sıddîk gibi, Osman b. Affan *radıyallahu anh* gibi kimseler Kureyş'in zenginleri, ağniyâsı idiler. Fakirler de davete icabet ettiler, müs-lüman oldular.

Bu neyi gösteriyor?

İnsanlar İslâm'a mal için gelmediler. Ve-yahut himaye için gelmediler. Yani sebebin sadece nefsini Allah yoluna vermek ve Allah yoluna feda etmek, kurban etmek gibi hâlis bir sebep olduğunu gösteriyor.

Misal, Suheyb-i Rûmî *radıyallahu anh* hazretleri Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz Medine-i Münevvere'ye hic-ret ettikten sonra Mekke'deydi. Mekke'den ona kavuşmak üzere giderken Kureyş'in kala-balık bir güruhu onun karşısına çıktılar. -*Mele*, yani büyük grup.- [Kureyş'in] eşrâfından, âyânından [kimseler] karşısına çıktılar. "Sen bizim aramıza köle olarak geldin, fakir bir kimse olarak geldin, para kazandın, mal ka-zandın, mülk kazandın. Şimdi bu kazandıklarını toplayıp gidiyorsun. Olmaz böyle şey!" de-diler.

"Peki, sizin istediğiniz, gözünüzü diktiği-niz bu mu, para pul mu? Bıraksam bunları,

sevdiğim canım Muhammed-i Mustafâ'ya kavuşmama izin verir misiniz?”

“Tamam.” dediler.

O da “tamam” dedi, her şeyi savurdu attı. Mâlî imkânları reddetti, def etti. Kendi eliyle kazandıklarını verdi, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'e kavuşmak için...

Bu da gösteriyor ki her şeyden vazgeçerek kuvvetli bir imanla Müslümanlığı yaşıyorlardı.

Allah şefaatlerine nâil eylesin.

Allah razı olsun.

Allah bizlere de o halleri nasip eylesin.

Sübhânekellahümme ve bihamdik... Neşhedü enlâ ilâhe illâ ente vahdeke lâ şerîke lek... Nestağfiruke ve netûbü ileyk. Sübhânekellahümme ve bihamdik... Neşhedü enlâ ilâhe illâ ente vahdeke lâ şerîke lek... Nestağfiruke ve netûbü ileyk. Sübhânekellahümme ve bihamdik... Neşhedü enlâ ilâhe illâ ente vahdeke lâ şerîke lek... Nestağfiruke ve netûbü ileyk.

Rabbenâ tekabbe'l minnâ inneke ente's-semîul alîm. Rabbenâğfirlena veli vâlidine ve'l-cemîil mü'minîne ve'l-mü'minât. Allâhümme huz bi-eydînâ vevefikna limâ tuhibbu ve terda ve einnâ alâ edâi zikrike şükrike ve hüsni ibâdetik. Ve ahsi âkîbetenâ fi'l-umûri külliha. Ve eyyitna bi-nusretike ve kavvinâ bi-imdâdik. Ve ecirrnâ min hüzzu't dünya ve azabi'l ahireti ve edhilne'l-firdevse ve alâ bi-gayri hisâb. Bi-hürmeti habîbike Muhammedi-ni'l Mustafâ ve bi-hürmeti esrârı sureti'l-Fâtîha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

27 Şa'bân 1415 / 28.01.1995

[Bütün DİĞER ÇEŞİTLİ KONUŞMALAR'A PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

